

det ikke nok, skulde hælde en Gang imellem, at en Ejer, som kunde se, at nu var det den visse Ruin for ham, han kunde ikke klare sig længere, det skulde være sært, om det ikke vilde træffe en Gang imellem, at en saadan Mand skulde sætte mere end det tilstrækkelige Antal Lyende og til ret runderlige Lønninger; men det skal jo alligevel altsammen ud forud for Pantekreditors Fordring. Om det kun skal ud af Børsret eller ogsaa kan komme ud af den faste Ejendom, staaer for mig lidt uklart. Efter Ordlyden forekommer det mig nærmest, det kan se ud til, at der ogsaa kan lægges Beslag paa den faste Ejendom til Fyldestgørelse af Lyendet; men det har jo rimeligvis kun været Mening, at det skulde være i Børsret; men hvis der i saa Henseende er nogen Uklarhed, bliver det vel rettet, og for øvrigt er det vel saadan, at selv om en Ejendom er stærkt plyndret, saa saa vil der dog i Reglen være saa meget tilbage af Besætningen, Redskaber osv., at der deri nok kan blive Dækning til Lyendet, saa Forholdet bliver i de fleste Tilfælde det samme, enten den faste Ejendom holdes ude eller ikke. Skulde man indlade sig paa at kalkulere, hvor meget det kan tænkes, at et Lovforslag som det foreliggende kan nedsette den Sum, som man nu kan anslaa der kan laanes i første Prioritet i samtlige Landejendomme i Landet, forekommer det mig, at det paa ingen Maade vil være for højt anslaaet at gaa ud fra, at Summen bliver nedsat med saadan noget som mindst 150 à 200 Kr. pr. Tønde Hartkorn, jeg tror ikke, det kan være for højt anslaaet. Da vi have her med et rundt Tal hen ad 400,000 Tønder Hartkorn, ville ærede Medlemmer selv let kunne regne ud, at det slet ikke er saa ganske lille en Sum, og da der er et ret bestemt Forhold mellem en Ejendoms Salgsværdi og den første Prioritets Størrelse, der kan laanes i den, og første Prioriteten i Reglen er lidt over Halvdelen af Ejendommens Værdi, ville ærede Medlemmer ogsaa let kunne sige, at dette Forslag, hvis jeg nu har Ret i det Syn, jeg har paa Sagen, reducerer ikke blot Landejendommens Laanæværdi, men ogsaa deres Salgsværdi med et ret betydeligt Beløb. Særlig forekommer det mig nu urigtigt — og jeg kan i denne Henseende ganske tiltræde, hvad det ærede Medlem for Maribo Amts 5te Valgkreds (N. S. Larsen) udtalte ved 2den Behandling, jeg var den Gang ikke til Stede, og man har siden gjort mig bekendt med det ærede Medlems Udtalelser, og jeg kan fuldt ud tiltræde disse i saa Henseende, — det forekommer ogsaa mig helt urigtigt, om man vilde give et saadant For-

slag tilbagevirkende Kraft, altsaa at det skulde gælde ogsaa for de Laan, der ere stiftede forud under andre Forudbetingninger. Det forekommer mig at være aldeles urigtigt over for tidligere stiftede Laan at indstyre disse Fordringer forud, da jeg tror at have paavist, saa at det ikke kan omstødes, at disse Fordringer i mange Tilfælde vilde kunne være ikke uvæsentlige. Det er jo givet, at dersom et saadant Forslag bliver til Lov, saa maa Laanebestyrrelserne, Pantekreditorerne herefter have en Klausul ind i Panteobligationen om, at naar ikke Lyendelønnen betales til Skiftetiden, er Kapitalen uden Opsigelse straks forfalden til Udbetaling. Man har jo altid nu Bestemmelser om, at naar Renten ikke betales til rette Forfaldstid, eller naar der paaføres Pantet Restancer af Skatter o. s. v., er Kapitalen forfalden straks til Inddrivelse; noget lignende forekommer mig absolut maa til, hvis dette Forslag bliver til Lov, for Lyendelønnens Bedkommende. Man maa have en Bestemmelse ind i Panteobligationen om, at naar ikke Folkelønnen betales til rette Forfaldstid, er Kapitalen ogsaa forfalden til Udbetaling, og maatte vil det føre til, at Laanebestyrrelserne ville blive nødte til at forlange præsteret Bevis til hver Skiftetid for, at Lønnen virkelig er bleven betalt, thi, som paavist, kan det godt løbe op til ret betydelige Summer. Det er i Korthed de Bemærkninger, jeg har at gøre til det foreliggende Forslag. Hvis Forslaget var blevet væsentlig begrænset, kunde jeg bedre have gjort mig fortrolig dermed; hvis man f. Eks. havde begrænset det til i alle Tilfælde, hvor der gøres Udlæg i Landejendomme, at sikre Lyendet Lønnen for det løbende Halvaar, vilde jeg have fundet det ganske rimeligt og naturligt, selv om det, som jeg har gjort opmærksom paa, kun er overordentlig saa Tilfælde, hvor Lyendet ikke faar, hvad der tilkommer det; men saa kunde jeg have gaaet med dertil. Forslaget, som det nu foreligger, kan jeg imidlertid ikke give min Stemme, men da jeg er temmelig sikker paa, at det andet Ting ikke tager det uændret, og jeg har Sympati for, at der bliver gjort noget i den Retning, vil jeg for mit Bedkommende ganske afholde mig fra at stemme.

Stoth: Som Medlem af Udvalget vil jeg redegøre for min Stilling til Forslaget med nogle saa Ord. Jeg finder saa meget mere Anledning dertil, som jeg ikke var til Stede, da Betænkningen blev afgiven og heller ikke ved Sagens 2den Behandling her i Tinget. Ærede Medlemmer ville se, at jeg ikke hører med til det Flertal, som